

Raport
zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach 12-13 marca 2010 r.
na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego
dotyczącej oceny jakości kształcenia na kierunku „prawo”
na poziomie jednolitych studiów magisterskich.

Informacje wstępne.

1. Skład Zespołu Oceniającego.

Wizytację przeprowadził Zespół Oceniający w składzie: dr hab. Stanisław Leszek Stadniczeńko (przewodniczący, członek PKA), dr hab. Krystyna Wojtczak (ekspert PKA, członek PKA II kadencji), dr hab. Andrzej Korybski (ekspert PKA), mgr Grzegorz Laskowski (ekspert ds. formalno – prawnych PKA), Łukasz Dziamski (przedstawiciel PSRP, ekspert PKA).

2. Krótka informacja o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu.

Państwowa Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Władze Uczelni stworzyły bardzo dobre warunki do pracy zespołu wizytującego.

Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię Raportu Samooceny, przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji dotyczącej: organizacji Uczelni, spraw kadrowych oraz toku studiów, a także rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, jego pracownikami i studentami ocenianego kierunku oraz przeprowadzonych hospitacji zajęć dydaktycznych.

Załącznik Nr 1 - Podstawa prawna wizytacji.

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy.

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów.

Z przyjętej misji Uczelni wynika fakt, że Uniwersytet stanowi autonomiczną, akademicką wspólnotę pracowników, doktorantów i studentów zapewniając respektowanie wolności nauczania, badań naukowych i swobody głoszenia poglądów. Nawiązuje w swej działalności do wielowiekowych polskich i europejskich tradycji akademickich. Prowadzi działalność dla dobra powszechnego oraz wszechstronnego rozwoju miasta i regionu, korzystając z dziedzictwa wielonarodowej i wielokulturowej Łodzi. Zasady odpłatności za usługi edukacyjne są jasno określone, ogłoszone z odpowiednim wyprzedzeniem, dostępne zarówno na stronie internetowej, gablotach, jak i w dziekanatach. Nie naruszają one postanowień ustawowych. Taki stan rzeczy zapewnia jasne warunki dla studentów i zasługuje na ocenę pozytywną.

Na wyróżnienie zasługuje stosowany wzorzec umowy student-uczelnia. Jego postanowienia są klarowne, szanuje on równość stron i nie zawiera klauzul abuzywnych.

Wnioski: Wewnętrzne regulacje uczelni dotyczące studentów są zgodne z prawem, przy czym wzorzec umowy zawieranej ze studentem zasługuje na wyróżnienie jako w pełni spełniający standardy tego typu kontraktu. Dostosować do wymogów ustawowych należy niezgodne z nimi postanowienia Regulaminu pomocy materialnej.

Celami Uniwersytetu Łódzkiego są: prowadzenie badań naukowych i kształcenie studentów, a podstawową zasadą jego funkcjonowania jest jedność nauki, dydaktyki i wychowania. Podstawowym obowiązkiem wszystkich członków wspólnoty akademickiej jest odkrywanie i przekazywanie prawdy, przestrzeganie uniwersalnych zasad moralnych oraz działania dla dobra Uniwersytetu. W działalności czerpie swe inspiracje z wartości ogólnoludzkich, narodowych i obywatelskich ucząc studentów poszanowania praw człowieka, patriotyzmu, demokracji i odpowiedzialności za losy społeczeństwa i państwa. Uczelnia przyczynia się do pomnożenia dziedzictwa kulturowego, pragnąc być rzecznikiem dialogu kulturowego. Uniwersytet współuczestniczy w różnych przedsięwzięciach, m.in. w wydarzeniach o charakterze ogólnokrajowym i lokalnym. Utrzymuje ścisłe związki z innymi uczelniami w kraju i zagranicą uczestnicząc w pracach naukowo-badawczych. Misją Uczelni jest również urzeczywistnianie strategicznych celów stojących przed Polską jako członkiem Unii Europejskiej.

2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.

Regulamin studiów uchwalony został z zachowaniem ustawowej procedury we współpracy ze studentami. Jest aktem sformułowanym zrozumiale i łatwym w interpretacji. Jego postanowienia nie rodzą zastrzeżeń. Zasługuje na ocenę pozytywną.

Regulamin pomocy materialnej w znacznej mierze spełnia wymogi ustawowe. Występuje w nim jednak kilka przepisów niezgodnych z Ustawą. Poza tym, akt ten jest przystępny w lekturze i szczegółowy, co należy uznać za jego zaletę.

Organy Uczelni oraz Wydziału zostały powołane zgodnie z przepisami wewnętrznymi Uczelni. Skład Senatu jest zgodny z przepisami powszechnie obowiązującymi oraz Statutem Uczelni, natomiast w składzie Rady Wydziału przedstawiciele doktorantów i studentów nie stanowią wymaganych co najmniej 20% (jest ich 21 na 108 członków).

Zakres spraw regulowanych uchwałami Senatu jest zgodny z jego statutowymi oraz ustawowymi kompetencjami. Senat wywiązał się z obowiązku ustawowego w zakresie art. 169 ust. 2 ustalając warunki i tryb rekrutacji oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach, podając uchwałę do wiadomości publicznej nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy, i przysyłając ją ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego.

Senat wywiązał się także z obowiązku wynikającego z art. 130 ust. 2 i 8 ustawy, tj. określił zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych. Wysokość pensum dydaktycznego została określona w sposób zgodny z art. 130 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

Rektor jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscem pracy na podstawie mianowania i w prawidłowy sposób wywiązuje się z obowiązków wynikających z art. 35 ust. 1 ustawy.

Opłaty za wydawane dokumenty zostały ustalone przez Rektora zgodnie z ustaleniami § 20 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634).

Rada Wydziału wywiązuje się z obowiązków ustawowych przewidzianych art. 68 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym dla podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni, zatwierdzając plany i programy studiów prowadzonych w ramach poszczególnych kierunków.

Zgodnie z przepisami art. 76 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Dziekan jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy (na podstawie mianowania).

Z obowiązku nakładanego w art. 130 ust. 5 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym na kierownika jednostki organizacyjnej, tj. ustalenia szczegółowego zakresu i wymiaru obowiązków nauczycieli akademickich, wywiązują się Kierownicy Katedr.

Załącznik Nr 2 - Uwagi szczegółowe do wewnętrznych przepisów uczelni.

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych i dydaktycznych.

Wydział Prawa i Administracji funkcjonuje w ramach przyjętej struktury organizacyjnej, w której działają 23 katedry i 5 samodzielnych zakładów. Podział ten odpowiada kierunkom badań i działalności dydaktycznej koncentrując się na obszarach: teorii, filozofii i socjologii prawa, doktryn polityczno-prawnych, historii państwa i prawa, prawa rzymskiego, prawa kanonicznego, prawa konstytucyjnego, prawa międzynarodowego i stosunków międzynarodowych, prawa Unii Europejskiej, prawa administracyjnego, postępowania administracyjnego, prawa ochrony środowiska, prawa finansowego, prawa podatkowego, prawa cywilnego, postępowania cywilnego, prawa gospodarczego i handlowego, prawa rolnego, prawa pracy, zbiorowych stosunków pracy i polityki społecznej, prawa ubezpieczeń społecznych, prawa karnego, postępowania karnego i kryminalistyki. Rozwojowi badań naukowych i kontaktów międzynarodowych służą ponadto inne jednostki organizacyjne Wydziału jak Centrum Dokumentacji Studiów Podatkowych, Centrum Myśli Polityczno-Prawnej im. Alexisa de Tocquevilla oraz Centrum Studiów Wyborczych. Nadto na Wydziale funkcjonują 3 szkoły prawa: Szkoła Prawa Niemieckiego, Szkoła Prawa Francuskiego, Szkoła Prawa Amerykańskiego. Począwszy od roku akademickiego 2008/2009 absolwenci Szkoły Prawa Francuskiego uzyskują francuski państwowy dyplom odpowiadający polskiemu tytułowi magistra.

Wydział od 1999 roku jest członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Wydziałów Prawa (ELFA). W ocenie zespołu struktura organizacyjna Wydziału stwarza możliwość realizacji zadań przyjętego modelu kształcenia prawniczego w ramach europejskiej przestrzeni edukacyjnej.

4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Tabela nr 1.

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
Studia stacjonarne	24779	2761	1002	189
Studia niestacjonarne	16324	3550	143	28
Razem	41103	6311	1145	217

Wnioski: Uczelnia z dużym naddatkiem spełnia wymagania określone dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym – liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych jest większa od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych. Osoby studiujące w formie stacjonarnej (nie uwzględniając uczestników studiów doktoranckich) stanowią ok. 60% ogółu. Tendencji ogólnouczelnianej nie powielają proporcje zaobserwowane w podstawowej jednostce organizacyjnej, gdzie studenci stacjonarni to niespełna 44% ogółu.

5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.

Wydział posiada uprawnienia do kształcenia na kierunkach:

- administracja – studia I i II stopnia (ocena pozytywna z 2 marca 2006 r.),
- prawo – jednolite studia magisterskie (kierunek aktualnie po raz pierwszy oceniany przez PKA),
- polityka społeczna (kierunek dotychczas nieoceniany przez PKA).

Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora nauk prawnych i doktora habilitowanego nauk prawnych.

Na Wydziale Prawa i Administracji prowadzone są również:

- stacjonarne studia doktoranckie (czteroletnie),
- niestacjonarne zaoczne studia doktoranckie (czteroletnie),

- studia podyplomowe (jednoroczne).

Załącznik dodatkowy Nr Ia - Uwagi szczegółowe do prowadzonych kierunków studiów.

6. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów.

Tabela nr 2.

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
Jednolite studia magisterskie	I	328	283	611
	II	351	302	653
	III	294	279	573
	IV	213	167	380
	V	201	179	380
Razem		1387	1210	2597

Wnioski: Dostrzegalne jest niesłabnące zainteresowanie studiami na kierunku „prawo”. Nawet biorąc pod uwagę odsiew następujący na kolejnych latach studiów można stwierdzić, iż popularność kierunku wzrasta. Zwiększa się także proporcjonalna przewaga studentów stacjonarnych nad niestacjonarnymi.

Wnioski końcowe: Uczelnia i Wydział spełnia wymagania dotyczące spraw będących przedmiotem analizy i oceny tej części raportu. Organy Uczelni podejmują decyzje zgodnie ze swoimi ustawowymi oraz statutowymi kompetencjami. Uczelnia posiada możliwości realizacji misji i zamierzonych celów strategicznych w istniejących warunkach.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja.

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta.

1.1 Ocena zgodności określonej przez uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia, tj. czy zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które uzyskają absolwenci odnoszą się do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności stosowania w praktyce zdobytej wiedzy, dokonywania ocen i formułowania

sądów, komunikowania się z otoczeniem, kontynuacji kształcenia przez całe życie, a także czy przewidziano udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia oraz uwzględniono potrzebę dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy.

Kwalifikacje absolwenta kierunku „prawo” jednolitych studiów magisterskich są wybiórczo nakreślone. Nie w pełni zatem ujmują treści zawarte w załączniku nr 85 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie *standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki*. Nie uwzględniają deskryptorów efektów kształcenia, co znaczy, że zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które powinien uzyskać absolwent nie odnoszą się w pełni do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności dokonywania ocen, formułowania sądów, komunikowania się z otoczeniem. Wydział nie przewiduje udziału pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia. Do pewnego stopnia można natomiast uznać, iż WPiA uwzględnia potrzebę dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy, dając przygotowanie do egzaminów aplikacyjnych zawodów prawniczych.

1.2 Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad rekrutacji na studia II stopnia.

Warunki i tryb przyjęć na studia stacjonarne nie nasuwają uwag krytycznych. Innej oceny wymagają natomiast warunki i tryb rekrutacji na studia niestacjonarne. Uczelnia rekrutacją obejmuje kandydatów na studia niestacjonarne z podziałem na studia wieczorowe i zaoczne. Wprawdzie Uczelnia nie różnicuje tu warunków i trybu rekrutacji, w obu wypadkach przyjmując zasady przyjęć kandydatów z nową i starą maturą na podstawie złożenia wymaganych dokumentów. Jednak art. 2 pkt 17 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym przez formę studiów rozumie tryb studiowania i organizację studiów, co nie oznacza, że daje podstawę do określania zasad i warunków przyjęć na studia niestacjonarne w trybie studiów zaocznych, wieczorowych czy eksternistycznych. Zgodnie z art. 169 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Senat jest zobowiązany określić, poza warunkami i trybem rekrutacji, formę studiów, a nie również tak jej rozumiany tryb studiów. Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym, jak i przepisy wykonawcze wydane na jej podstawie używają tylko dwóch terminów: studia stacjonarne i niestacjonarne. Tej samej, ustawowej, konwencji dochowuje obowiązujący w UE regulamin studiów. Również w suplementach wydawanych przez Uczelnię trafnie wskazuje się jedynie na ukończenie: studiów stacjonarnych lub

niestacjonarnych. Oznacza to, że wskazanie na formę studiów to nie jest jedynie kwestia organizacji studiów, o której mowa w art. 2 pkt 17 ustawy. Jest to o tyle istotne, zważywszy, że oferta studiujących wieczorowo jest niemal identyczna z ofertą studiów stacjonarnych (blisko 80% zajęć - przyjętych pod rządami poprzednio obowiązujących przepisów prawnych dla studiów wieczorowych), co prowadzi do stwierdzenia, iż Uczelnia w ten sposób wprowadza (jak się wydaje w sposób niezamierzony) dyskryminację w grupie studentów niestacjonarnych. Zasady przyjęć i uzyskany dyplom są wprawdzie tożsame, nie jest jednak tożsama oferta kształcenia w obrębie studiów prowadzonych w formie niestacjonarnej.

Uwagi krytycznej wymaga także przyjmowanie w uchwale rekrutacyjnej (uchwała nr 277 Senatu) zwrotu **orientacyjny limit przyjęć**. Tak ujęty zwrot może oznaczać, że limitowana liczba przyjęć może być mniejsza lub większa. W istocie tak nie jest skoro ta sama uchwała w § 20 ust. 1 przewiduje możliwość, w przypadku niewypełnienia limitu miejsc, podjęcie stosownych działań przez Uczelnianą Komisję Rekrutacyjną np. przedłużenie terminu rekrutacji czy zamknięcie pierwszej rekrutacji i uruchomienie drugiej w późniejszym terminie itd. (pkt a-c). Pozostawiając kompetencję tej Komisji należałoby zatem wskazać jednoznacznie liczbę (limit) przyjęć dodając słowa - „do wyczerpania limitu miejsc”.

1.3 Ocena realizacji programu studiów, z punktu widzenia zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia, tj. czy przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie każdego z deklarowanych celów kształcenia sformułowanych w sylwetce absolwenta oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, a także ocena spełnienia wymagań określonych w standardach, w tym analiza porównawcza planów studiów i programów kształcenia z obowiązującymi w czasie ich realizacji standardami.

Ocenie podlegają również: sekwencja przedmiotów, oferta zajęć do wyboru i stopień internacjonalizacji kształcenia.

Plan jednolitych studiów magisterskich (realizowany począwszy od roku akademickiego 2009/2010) **nie zasługuje na ocenę w pełni pozytywną** z uwagi na to, że:

- plany studiów zawierają przedmioty, które nie obejmują w pełni treści określonych standardami kształcenia. Oto przykłady: przedmiotem Prawo finansowe nie objęto treści z zakresu finansów publicznych, Postępowanie administracyjne pomija problematykę postępowania sądowo-administracyjnego. Uwagi tej samej natury wymaga przedmiot Prawo

pracy bez uwzględnienia ubezpieczeń społecznych. Treści dotyczące ubezpieczeń społecznych Wydział proponuje w ofercie jako przedmiot monograficzny do wyboru.

- łączna liczba godzin, jak i liczba godzin niektórych przedmiotów realizowanych w formie studiów niestacjonarnych zaocznych uchybia postanowieniu § 3 ust. 3 rozporządzenia MNiSW z 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia. Dotyczy to przedmiotów: Wstęp do prawoznawstwa - 30 godz., w standardach - 45 godz., Logiczne podstawy prawoznawstwa (w miejsce Logiki dla prawników) 30 godz. w standardach - 45 godz., Postępowanie administracyjne 40 godz. w standardach - 45 godz. (na podstawie planu studiów z trzech pierwszych lat).

- sekwencja przedmiotów nie nasuwa zastrzeżeń,
- przedmioty objęte planami studiów stacjonarnych i niestacjonarnych są tożsame.

Plany studiów wdrożone dla studentów rozpoczynających studia w roku akad. 2008/2009 oraz 2007/2008 w niewielkim stopniu różnią się od planów studiów realizowanych w roku akad. 2009/2010. Zmiany, jakie w planach tych wprowadzono dotyczą:

1) w odniesieniu do planu studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych) realizowanych dla studentów przyjętych w roku akad. 2008/2009 - wprowadzono ćwiczenia fakultatywne w wymiarze 15 godz. do przedmiotów: Zbiorowe prawo pracy i Europejskie prawo socjalne; z planu studiów usunięto specjalizacyjny moduł filozoficzno-komparatystyczny i zmieniono status wykładów prowadzonych w ramach tego modułu ze specjalizacyjnych na monograficzne do wyboru; a ponadto tylko na studiach niestacjonarnych - wieczorowych zwiększono liczbę godzin przedmiotu Informatyka prawnicza z 10 na 15 godz. (wyciąg z protokołu posiedzenia Rady Wydziału Prawa i Administracji UŁ z dnia 17.04.2009 r.);

2) w odniesieniu do planu studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych) realizowanych dla studentów przyjętych w roku akad. 2007/2008 - wprowadzono przedmiot Informatyka prawnicza; z roku II na I przeniesiono wykład Socjologia lub Filozofia; w celu zwiększenia liczby godzin zajęć do wyboru do planu II roku wprowadzono dwa wykłady do wyboru - Etyka zawodów prawniczych bądź Najstarsze prawa świata; wprowadzono nową specjalizację Prawo francuskie; również w odniesieniu do tego planu studiów odstąpiono (począwszy od roku akad. 2009/2010 od modułu specjalizacyjnego - filozoficzno-komparatystycznego). Ponadto na studiach stacjonarnych z roku I na II przeniesiono zajęcia W-F; od roku akad. 2009/2010 zwiększono liczbę godzin języka obcego do 120 godz. (studia stacjonarne oraz niestacjonarne - wieczorowe).

Plany studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych) kierunku „prawo” wdrożone dla studentów rekrutowanych w latach akademickich 2007/2008 oraz 2008/2009 nie nasuwają odmiennych od powyżej przedstawionych uwag krytycznych i pozytywnych. Nie różnią się też łączną liczbą godzin, liczbą godzin z poszczególnych przedmiotów (przy tych samych uwagach krytycznych co do godzin niektórych z nich), procentową liczbą godzin studiów niestacjonarnych w stosunku do ogólnej liczby godzin studiów stacjonarnych, liczbą godzin przedmiotów do wyboru).

Mimo wprowadzonych przez WPiA zmian w planach studiów powstaje pytanie, dlaczego planem studiów stacjonarnych, przedłożonym Zespołowi Wizytującemu PKA, realizowanym dla studentów przyjętych w roku akad. 2008/2009 nie objęto zajęć W-F, choć wynika to ze standardów kształcenia. Błędu tego nie popełniono zarówno w odniesieniu do planów studiów z roku akad. 2007/2008 i 2009/2010.

1.4 Ocena systemu ECTS.

System punktowy ECTS wymaga solidnej korekty w obowiązujących planach studiów, w szczególności dotyczy to liczby przyporządkowanych przedmiotom punktów w poszczególnych semestrach. Uczelnia może tę kwestię wyjaśnić w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego.

1.5 Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej.

Wizytowana jednostka spełnia wymogi w zakresie systemu opieki naukowej i dydaktycznej. Sugeruje się zmianę systemu wypożyczeń z biblioteki wydziałowej na elektroniczny i konsultacje w zakresie zapotrzebowania na literaturę branżową.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia.

2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów.

Okresem rozliczeniowym jest rok akademicki obejmujący dwa semestry zajęć dydaktycznych, dwie wolne od zajęć sesje egzaminacyjne i poprawkowe (zimową i letnią) oraz przewidzianą planem studiów praktykę. Zaliczenie roku studiów uwarunkowane jest uzyskaniem wymaganej liczby punktów ECTS oraz spełnieniem wymogów formalnych i programowych. Warunek ten jest spełniony w przypadku złożenia wszystkich egzaminów i uzyskania zaliczeń z zajęć określonych planem studiów dla danego semestru i uzyskania przyporządkowanych danym przedmiotom i formie zajęć punktów ECTS (dla każdego roku 60 pkt).

Wyniki egzaminów wpisywane są do protokołów egzaminacyjnych w systemie USOS, co studentowi usprawnia dostęp do jego wyniku egzaminacyjnego. Nie do przyjęcia jest natomiast praktyka wywieszania przed katedrami/zakładami imiennych list studentów z ocenami egzaminacyjnymi, uzyskanymi przez każdego z nich. A tak czynią, co mógł stwierdzić Zespół PKA podczas wizytacji, m.in. Katedry: Prawa Gospodarczego i Handlowego, Publicznego Prawa Finansowego. Praktyka ta nie służy ochronie danych osobowych studenta, narusza postanowienia ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. z 2002 r. Dz.U. Nr 101, poz. 926 ze zm.).

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu.

Przyczyny odsiewu studentów w przeważającej mierze wynikają z rezygnacji ze studiów w trakcie roku akademickiego, w tym nie przystąpienie do sesji egzaminacyjnej oraz z powodu niedostatecznych wyników w nauce już w pierwszym semestrze studiów.

2.3. Ocena zasad dyplomowania, w tym wewnętrznych uregulowań prawnych w tym zakresie, dotyczących m.in. zasad ustalania i wyboru tematów prac, wyboru opiekunów i recenzentów, przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz działań zapobiegającym patologiom, a także losowo wybranych prac dyplomowych.

W roku akademickim 2009/2010 Rada Wydziału nie podjęła uchwały w sprawie upoważnienia adiunktów i starszych wykładowców do prowadzenia seminariów oraz seminariów magisterskich, co narusza postanowienia regulaminu studiów;

- niedopuszczalna jest praktyka upoważniania nauczycieli akademickich ze stopniem doktora w głosowaniu jawnym na listę osób w niej wymienionych,
- brak regulacji dotyczących zmiany seminarium oraz zmiany tematyki pracy magisterskiej,
- dobór tematów prac magisterskich jest właściwy, i mieści się w ramach problemów studiów kierunku „prawo”,
- opinie promotorów i recenzje przygotowywane są na ogół w poprawny sposób i nie budzą większych zastrzeżeń, aczkolwiek ich strona merytoryczna nie zawsze jest w pełni satysfakcjonująca: powtarzają one utarte zwroty, a nie przedstawiają argumentów merytorycznych przemawiających za taką czy inną oceną. Jest jednak pewna część

recenzentów i promotorów wskazujących konkretne uchybienia lub zalety prac, oraz podnosząca konkretne zastrzeżenia. Są też opinie zawierające jedynie ocenę merytoryczną pracy,

- podczas egzaminu magisterskiego egzaminowany student otrzymywał 3 pytania, ale w większości przypadków były to pytania z problematyki objętej pracą. Prawdą jednak jest, że pytania dotyczące pracy mieszczą się w szerszej problematyce objętej danym seminarium, czego wymaga pkt 9 uchwały Rady WPiA z dnia 22 września 2006 r.

Analiza protokołów egzaminu dyplomowego nie dowodzi uchybień w tej mierze.

Analiza losowo wybranych prac wskazuje, że ich tematyka wpisuje się w problematykę prawną i zdecydowana ich większość jest sformułowana problemowo. Prace spełniają na ogół wymagania przewidziane standardami na poziomie merytorycznym i formalnym.

2.4. Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia, w tym ich zgodności ze standardami kształcenia i realizowanym programem.

Kwalifikacje absolwenta kierunku „prawo” są wybiórczo nakreślone. Nie w pełni ujmują treści zawarte w załączniku nr 85 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w *sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki*. Nie uwzględniają deskryptorów efektów kształcenia, co znaczy, że zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które powinien uzyskać absolwent nie odnoszą się w pełni do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności dokonywania ocen, formułowania sądów, komunikowania się z otoczeniem.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego.

3.1 Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru ze zwróceniem szczególnej uwagi na metody i techniki kształcenia na odległość oraz technologie informatyczne, zakres i treść pracy własnej studenta, innowacyjność prowadzonych zajęć dydaktycznych, a także potrzeby osób niepełnosprawnych.

Metody dydaktyczne stosowane podczas zajęć realizowanych w powyżej wskazanych formach ocenić można pozytywnie, mimo iż są to metody tradycyjne (o charakterze pasywnym) - podczas wykładów przekaz wiedzy werbalnej oraz podczas ćwiczeń - ugruntowywanie przekazanej studentom podczas wykładu wiedzy z jednoczesną próbą rozwiązywania stawianych przed nimi problemów, kazusów, analizą dorobku orzecznictwa

sądowego, referowanie przez studentów wcześniej przygotowanych zagadnień, przygotowania pism procesowych.

3.2 Ocena dostępności i jakości sylabusów.

Sylabusom nie można wystawić noty pozytywnej. Źle wypadają zarówno od strony formalnej, jak i treści merytorycznych w nich zawartych. Chodzi tu o wskazanie zasobu wiedzy wcześniej przez studenta nabytej z przedmiotu, która jest niezbędna dla zrozumienia treści zajęć objętych danym sylabusem; pomijają wskazanie celów i efektów kształcenia, w tym także nie uwzględniają tzw. deskryptorów tj. zakładanych celów i efektów kształcenia odnoszących się do wiedzy umiejętności i postaw. Brak podania w rozbiciu literatury na podstawową i uzupełniającą. W sylabusach źle postawiono pytanie o typ studiów, a w grę wchodzić może jedynie forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne).

Sylabusy wymagają zdecydowanie nowego opracowania, dla należytego spełnienia swej roli.

3.3 Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk.

Ocena sposobu uregulowania praktyk budzi pewne zastrzeżenia (szczegółowe omówienie znajduje się w załączniku nr II 1), ocena dokumentacji i praktycznego realizowania całego procesu odbywania praktyk wypada pomyślnie.

3.4 Ocena organizacji studiów (rozkład czasowy oraz obsada i koncentracja zajęć, sesje egzaminacyjne, analiza obciążeń studentów).

Rozkład zajęć dydaktycznych oraz terminy sesji egzaminacyjnych nie budzą istotniejszych zastrzeżeń. Zastrzeżeń nie budzi także obsada zajęć dydaktycznych dla obu planów studiów. Uniwersytet Łódzki dysponuje profesjonalną kadrą nauczycieli akademickich.

3.5 Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Przeprowadzono 4 hospitacje zajęć dydaktycznych (na studiach stacjonarnych -2, na niestacjonarnych -2). Wszyscy prowadzący zajęcia stosowali tradycyjną formę podawczą. Treści objęte zajęciami, omawiane były bardzo kompetentnie i żywo. W jednym tylko przypadku monotonna, powoli referując tematykę objętą wykładem. W innym przypadku wykładowca nie dał możliwości włączenia się studentom w tok wykładu. W załączniku nr 4 zawarto szczegółowe opisy.

Załącznik Nr 4 - Informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Uwagi krytyczne:

1. Kwalifikacje absolwenta kierunku „prawo” jednolitych studiów magisterskich są nakreślone wybiórczo. Nie w pełni zatem ujmuje treści zawarte w załączniku nr 85 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie *standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki*. Nie uwzględniają deskryptorów efektów kształcenia, co znaczy, że zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które powinien uzyskać absolwent nie odnoszą się w pełni do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności dokonywania ocen, formułowania sądów, komunikowania się z otoczeniem.
2. Uczelnia rekrutacją obejmuje kandydatów na studia niestacjonarne z podziałem na studia wieczorowe i zaoczne, co uwzględniając przyjętą różnicę w ofercie kształcenia studiów niestacjonarnych prowadzi do stwierdzenia, iż Uczelnia w ten sposób wprowadza (jak się wydaje w sposób niezamierzony) dyskryminację grupy studentów niestacjonarnych. Uwagi krytycznej wymaga także przyjmowanie w uchwale rekrutacyjnej (uchwała nr 277 Senatu) zwrotu **orientacyjny limit przyjąć**, co należałoby zastąpić wskazaniem jednoznacznie określonej liczby przyjęć z dodaniem słów „do wyczerpania limitu miejsc”.
3. Plan jednolitych studiów magisterskich nie zasługuje na ocenę w pełni pozytywną (brak w niektórych przedmiotach treści kształcenia wymaganych standardami; w planach studiów niestacjonarnych-zaocznych od standardów odbiega *in minus* liczbą godzin niektórych przedmiotów, mniej niż 30% zajęć jest realizowanych w formie innej niż wykład, również mniej jest niż 60% realizowanych godzin zajęć).
4. Niewłaściwe jest przyporządkowanie przedmiotom punktów ECTS.
5. Sylabusy wymagają zdecydowanie nowego opracowania, dla należytego spełnienia swej roli.
6. Ocena trybu uregulowania studenckich praktyk kierunkowych budzi zastrzeżenia,
7. Niezgoda z art. 190 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym jest przyjęta przez Uczelnię i Wydział przesłanka skreślenia z listy studentów - niezłożenie przez studenta w terminie indeksu i karty osiągnięć jest równoznaczne z jego rezygnacją ze studiów.

8. Analiza losowo wybranych prac wskazuje, że ich tematyka wpisuje się w problematykę prawną i zdecydowana ich większość jest sformułowana problemowo. Prace spełniają na ogół wymagania przewidziane standardami na poziomie merytorycznym i formalnym.

Wnioski końcowe:

Plan jednolitych studiów magisterskich (realizowany począwszy od roku akademickiego 2009/2010) nie zasługuje na ocenę w pełni pozytywną, gdyż plany studiów zawierają przedmioty, które nie obejmują w pełni treści określonych standardami kształcenia.

Łączna liczba godzin, jak i liczba godzin niektórych przedmiotów realizowanych w formie studiów niestacjonarnych zaocznych uchybia postanowieniu § 3 ust. 3 rozporządzenia MNiSW z 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia.

Przedmioty objęte planami studiów stacjonarnych i niestacjonarnych są tożsame.

System punktowy ECTS wymaga solidnej korekty w obowiązujących planach studiów, w szczególności dotyczy to wielkości przyporządkowanych przedmiotom punktów w poszczególnych semestrach.

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia odnosząca się do:

- 1) struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz stosowanej polityki i procedur w zakresie zapewnienia jakości.

Całościowy system zapewnienia jakości kształcenia, oparty na wielu elementach oraz instrumentach oddziaływania, do tej pory nie istnieje zarówno w skali Uniwersytetu, jak też na jego poszczególnych wydziałach. Podstawowymi instrumentami wewnętrznego oddziaływania na jakość kształcenia są ankiety studenckie oraz hospitacje zajęć dydaktycznych. Podstawą ankiet studenckich jest uchwała Senatu UŁ z dnia 8 stycznia 2007 r. w sprawie zasad i trybu opracowania i przeprowadzania ankiety dla studentów, dotyczącej wykonywania obowiązków dydaktycznych przez nauczycieli akademickich, z załącznikiem w sprawie zasad i trybu przeprowadzania oceny zajęć przez studentów UŁ. Uchwała ta określa charakter ankiety, zakres merytoryczny przeprowadzania oceny zajęć przez studentów oraz terminy przeprowadzania ankiet (pod koniec semestru lub roku studiów). Za przeprowadzenie ankiet są odpowiedzialni właściwy prodziekan każdego z wydziałów oraz kierownicy instytutów/katedr prowadzących dany kierunek studiów. Zagadnienia objęte

ankietą dotyczącą: komunikatywności przekazu dydaktycznego; punktualności i konsekwencji czasowej prowadzenia zajęć; zakresu przekazywanej wiedzy i umiejętności; stopnia precyzji wymagań stawianych studentom; wymaganego od studentów nakładu pracy; umiejętności zainteresowania studenta tematyką zajęć. Dodatkowo student ma możliwość dodania własnego komentarza. Od 2007 r. ankieta jest przeprowadzana w systemie USOS. Udokumentowane hospitacje zajęć są przeprowadzane od 2004 r. W obecnym roku akademickim ankiety na Wydziale Prawa i Administracji są przeprowadzane według jednolitego formularza.

Władze Wydziału są świadome ograniczonych możliwości istniejących procedur oraz instytucji wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Aktualny rok akademicki traktują jako okres przejściowy; od kolejnego roku akademickiego będzie kształtowany nowy, rozbudowany system zapewnienia jakości kształcenia, oparty na ogólnouczelnianym systemie zapewnienia jakości kształcenia oraz na tzw. europejskich i krajowych ramach kwalifikacji. Budowę nowego systemu, trwającą od 2008 r., zajmuje się rektorska Komisja do spraw nauczania i spraw studenckich (tzw. komisja dydaktyczna). Za budowę i wdrożenie systemu odpowiada prof. dr hab. Joanna Jabłkowska, prorektor ds. programów i jakości kształcenia. Do tej pory został wdrożony Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów (na Wydziale Prawa i Administracji został w związku z tym opracowany i wdrożony nowy tzw. pakiet ECTS dla studiów prawniczych). Przygotowany został nowy Informator ECTS. Przygotowywany jest nowy Regulamin studiów, ponieważ dotychczasowy nie odpowiada wymogom krajowych ram kwalifikacji. Prowadzone są szkolenia w zakresie krajowych ram kwalifikacji. Przygotowany został także projekt pt. „Prowadzenie monitoringu losów absolwentów w celu podniesienia jakości kształcenia i lepszego dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy i wymogów rynku pracy” (na potrzeby konkursu D.1.1. w ramach priorytetu IV „Szkolnictwo wyższe” w PO KL). Przygotowywana jest również gruntowna zmiana dotychczasowego modelu ankiety studenckiej (wypracowany został projekt zmienionych zasad przeprowadzania oraz zakresu merytorycznego ankiety, określanej mianem ankiety ewaluacyjnej; projekt zawiera rozwiązania zapewniające rzeczywisty wpływ wyników ankiety na doskonalenie jakości kształcenia oraz na losy nauczycieli akademickich poddanych ocenie). Według oświadczeń władz Wydziału wszystkie te zamierzenia będą odpowiednio przejmowane i wdrażane także na Wydziale Prawa i Administracji.

Opinie prezentowane na spotkaniach.

2.1. Opinie studentów na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni.

Spośród środków zapewniania jakości kształcenia, studenci wizytowanej jednostki zetknęli się wyłącznie z okresową ankietą oceny prowadzącego zajęcia. Ankieta jest przeprowadzana regularnie z zachowaniem standardów rzetelności (dobrowolna, anonimowa). W ich opinii, ankieta nie daje zauważalnych skutków w postaci polepszenia poziomu dydaktyki u najsłabiej ocenianych wykładowców. Udział samorządu studentów w zapewnianiu jakości kształcenia jest ograniczony. Nie ma on prawnej możliwości zapoznawania się z wynikami ankiet, nie bierze też udziału w gremiach uczelnianych na rzecz zapewniania jakości kształcenia, czy zespołach opracowujących wyniki ankiet. Ponadto, ankieta dotyczy tylko wykładowcy, a nie również zajęć. Wobec czego nie jest badana opinia studentów na temat wykładanych treści, efektów uczenia się. Wyniki ankiet są tajne, nie inicjują one żadnych działań, które studenci by zauważyli. Wartym natomiast podkreślenia instrumentem zapewniania jakości kształcenia są okresowe spotkania samorządu z władzami Wydziału. W związku z tym, wymagania w zakresie zapewniania jakości kształcenia spełnione są tylko częściowo.

2.2. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni.

Wypowiadający się nauczyciele akademicy Wydziału Prawa i Administracji UŁ uzależnili skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale od rozwiązań przyjętych w Uniwersytecie. Władze Wydziału są na bieżąco informowane o procesie budowy ogólnouniwersyteckiego systemu zapewnienia jakości kształcenia, jaki ma zostać uruchomiony z początkiem nowego roku akademickiego. Wiedza nauczycieli akademickich o założeniach oraz elementach tego systemu jest niewielka. Akceptują oni dotychczas funkcjonujące elementy systemu w postaci hospitacji zajęć i ankiet studenckich (choć w tej kwestii pojawiły się głosy o niewystarczalności dotychczasowego schematu ankiety studenckiej). Zgłaszają zastrzeżenia do prób instytucjonalizacji zewnętrznych instrumentów oceny jakości kształcenia (takich jak rankingi Wydziałów Prawa oraz szkół wyższych prowadzących studia prawnicze, a w tym zwłaszcza ranking zdawalności absolwentów studiów prawniczych na aplikacje prawnicze, prowadzony przez Ministerstwo Sprawiedliwości). W opinii nauczycieli akademickich takie rankingi, choć korzystne dla

absolwentów prawa UŁ, nie powinny zastąpić wewnętrznych, uniwersyteckich i wydziałowych instrumentów monitorowania i kontroli jakości kształcenia.

3. Informacja na temat działalności Biura Karier, monitorowania losów absolwentów i ocena podejmowanych w uczelni działań w tym zakresie.

Biuro Karier, funkcjonujące na Wydziale Prawa i Administracji UŁ od 2003 r., prowadzi swoją działalność w ramach czterech pionów: Działu ds. kontaktów z pracodawcami, Działu *public relations*, Działu doradztwa zawodowego i szkoleń oraz Działu Informacji Prawnej. W swojej działalności Biuro współdziała z Biurem Karier Zawodowych UŁ. W ramach poszczególnych działów pracuje w charakterze wolontariuszy łącznie 15 studentów. Zasadnicze kierunki działalności Biura dotyczą pozyskiwania ofert pracy, praktyk i staży; rozpowszechniania informacji dotyczących działalności Biura; prowadzenia doradztwa zawodowego oraz ułatwiania studentom samodzielnego pozyskania ofert pracy; udzielania informacji prawnej w zakresie prawa pracy. Ponadto Biuro prowadzi też szkolenia z zakresu doradztwa zawodowego, funduszy strukturalnych, prawa pracy, prawa cywilnego oraz zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. W najbliższej perspektywie Biuro zamierza podjąć monitorowanie losów absolwentów, którzy skorzystali z pomocy Biura. Ostateczny kształt monitoringu jest uzależniony od rozwiązań, jakie zostaną przyjęte w Uniwersytecie w zakresie monitoringu losów absolwentów UŁ.

Wnioski

Wydział Prawa i Administracji UŁ jest w trakcie tworzenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Jego ostateczny kształt jest uzależniony od rozwiązań, jakie częściowo już zostały przyjęte i wdrożone w skali Uniwersytetu, a częściowo zostaną przygotowane i wdrożone – według zapewnień władz Uniwersytetu - do końca bieżącego roku akademickiego. Kolejny rok akademicki będzie okresem budowy wydziałowych systemów zapewnienia jakości kształcenia, odpowiadających założeniom europejskich i krajowych ram kształcenia, a także postanowieniom zmienionego (nowego? – prace nad zmianami dotychczasowego Regulaminu trwają; Zespół oceniający otrzymał projekt Regulaminu z marca br.) Regulaminu studiów. Funkcjonowanie elementów systemu zapewnienia jakości kształcenia należy ocenić pozytywnie, pomimo pewnych mankamentów i braków stwierdzonych w szczegółowej części raportu. Biuro Karier, funkcjonujące na Wydziale Prawa i Administracji UŁ od 2003 r., prowadzi swoją działalność w ramach czterech pionów.

Część IV. Nauczyciele akademicki.

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.

Liczba nauczycieli akademickich jednostki:

Tabela nr 3.

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy*		Dodatkowe miejsce pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	28	16 (4)	2 (0)	2 (0)	8
Doktor habilitowany	32	29 (5)	3 (0)	0 (0)	0
Doktor	124	97 (10)	16 (0)	0 (0)	11
Pozostali	38	3	24	0	11
Razem	222	145 (19)	45 (0)	2 (0)	30

* w nawiasie należy podać dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół do minimum kadrowego

Wnioski: W ramach Wydziału Prawa i Administracji jest zatrudnionych 192 nauczycieli akademickich w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym 20 profesorów tytularnych, 32 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 113 ze stopniem naukowym doktora oraz 27 magistrów. Dla 190 nauczycieli akademickich pracujących w jednostce (aż dla prawie 86 %) Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy.

Wyraźny trzon ogółu kadry Uczelni stanowią osoby ze stopniem naukowym doktora (ok. 56 %). Profesorowie stanowią ok. 13 %, doktorzy habilitowani - ok. 14 %, a osoby z tytułem zawodowym magistra - ok. 17 %. Przedstawione dane jednoznacznie wskazują, iż Wydział Prawa i Administracji jest jednostką wiążącą rozwój kadrowy przede wszystkim z własną kadrą naukowo-dydaktyczną.

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Tabela nr 4.

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2005	7 (6)	1 (1)	2 (2)
2006	13 (10)	--- (--)	1 (0)
2007	11 (6)	1 (1)	--- (--)
2008	7 (6)	2 (2)	1 (1)
2009	10 (9)	1 (1)	2 (2)
Razem	48 (37)	5 (5)	6 (5)

Wnioski: Dostrzegalny jest regularny, prężny rozwój naukowy kadry Wydziału Prawa i Administracji. Niezależność jednostki w tym zakresie znajduje odzwierciedlenie m. in. w strukturze minimum kadrowego, w której skład wchodzi niemal wyłącznie osoby, które uzyskały stopnie naukowe na wizytowanym Wydziale. Wart odnotowania jest fakt, iż prawie wszystkie uzyskane przez pracowników WPiA stopnie i tytuły naukowe są udziałem osób związanych z ocenianym kierunkiem.

Załącznik Nr 5 – Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe.

2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:

- formalno-prawnych

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułu i stopni naukowych.

Do minimum kadrowego wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni w Uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego (§ 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. Nr 144 poz. 1048, z późn. zm.).

Dla wszystkich nauczycieli akademickich wliczonych do minimum kadrowego na bieżący rok akademicki zaplanowano osobiście prowadzone na kierunku studiów i poziomie kształcenia zajęcia dydaktyczne w wymiarze przewidzianym przepisami (§ 8 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego).

Oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwoliły na stwierdzenie, że spełnione są warunki art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

- merytorycznych, oraz

Do minimum kadrowego w zakresie kierunku studiów zaliczono 13 osób, natomiast z dziedziny związanej z kierunkiem studiów 6 osób.

- sformułowanie jednoznacznego wniosku dotyczącego spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego.

Wskazani przez Uczelnię do minimum kadrowego nauczyciele akademicy spełniają wymagania formalno-prawne i merytoryczne. Konstrukcja minimum kadrowego budzi pewne

zastrzeżenia, bowiem łącznie nie reprezentuje szerokiego spektrum komplementarnych specjalności możliwie najpełniej obejmujących zakres tematyczny kierunku studiów „prawo”.

Nie wskazano do minimum nauczyciela akademickiego z zakresu historii państwa i prawa, prawa międzynarodowego lub europejskiego oraz z prawa konstytucyjnego. Wskazano natomiast 6 cywilistów oraz 4 karnistów.

3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów.

Stosunek nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów kierunku **spełnia** wymagania § 11 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Wynosi 1:137 przy wymaganym 1:180.

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym, a także dostępności nauczycieli akademickich, udziału wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej.

Poza 19 nauczycielami akademickimi, którzy wchodzi w skład minimum kadrowego, zajęcia dydaktyczne na kierunku „prawo” prowadzi 46 profesorów i doktorów habilitowanych, 95 doktorów i 28 magistrów oraz 1 inżynier. Po przeprowadzeniu analizy obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym można stwierdzić, iż w zasadzie obsada zajęć dydaktycznych jest dokonana prawidłowo poza nielicznymi wyjątkami. Komisja ds. jakości kształcenia winna podjąć się analiz przydziału zajęć poszczególnym osobom pod kątem zgodności z ich dorobkiem naukowym i stopniem.

5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym zawarte są w załączniku dodatkowym IVb.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.

Teczki osobowe nauczycieli akademickich spełniają wymagania określone

w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286 z późn. zm.). We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy i przebiegu zatrudnienia. Dokumenty znajdujące się w aktach są ułożone w porządku chronologicznym i zostały ponumerowane. Teczki zawierają pełen wykaz znajdujących się w nim dokumentów.

Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczane za zgodność z oryginałem.

We wszystkich teczkach znajdują się aktualne zaświadczenia o odbytych badaniach lekarskich oraz aktualne zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Akty mianowania zawierają wymagane prawem elementy.

Uczelnia stosowała dotychczas własny wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego. Od przyszłego roku akademickiego planuje się wprowadzenie wzoru oświadczenia proponowanego przez Prezydium PKA.

Załącznik dodatkowy nr IVa – Uwagi szczegółowe do oceny prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.

Wnioski:

Uzyskane dane wskazują, iż Wydział Prawa i Administracji jest jednostką wiążącą rozwój kadrowy przede wszystkim z własną kadrą naukowo-dydaktyczną. Dostrzegalny jest regularny, prężny rozwój naukowy kadry Wydziału Prawa i Administracji.

Wskazani przez Uczelnię do minimum kadrowego nauczyciele akademicy spełniają wymagania formalno-prawne i merytoryczne. Skład minimum kadrowego budzi pewne zastrzeżenia bowiem łącznie nie reprezentuje szerokiego spektrum komplementarnych specjalności możliwie najpełniej obejmujących zakres tematyczny kierunku studiów „prawo”.

Stosunek nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku spełnia wymagania § 11 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa.

1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej.

Uniwersytet Łódzki, w tym Wydział Prawa i Administracji, rozwija aktywną działalność naukowo-badawczą, stanowiącą, poza działaniami i dorobkiem pracowników naukowo-dydaktycznych, działalność własną Uczelni i Wydziału.

Osiągnięcia naukowe pracowników Wydziału Prawa i Administracji UŁ, w zakresie kierunku „prawo”, sprowadzały się do standardowych efektów akademickich badań naukowych i polegały głównie na: publikacjach naukowych; otrzymywanych stopniach i tytułach naukowych oraz na organizowaniu konferencji naukowych. Jednostka w latach 2007 – 2009 opublikowała 704 monografie bądź rozdziałów monograficznych, 2 publikacje w czasopismach recenzowanych z listy filadelfijskiej, 564 publikacje w innych czasopismach recenzowanych o zasięgu, co najmniej krajowym oraz 8 publikacji w recenzowanych czasopismach o zasięgu lokalnym. Uzyskano w tym czasie 3 granty oraz finanse na realizowanie programów międzynarodowych.

Pracownicy Wydziału uczestniczą w krajowych oraz zagranicznych konferencjach naukowych, w których widoczna jest aktywność młodej kadry naukowej, co jednocześnie sprzyja ich rozwojowi naukowemu. Systematycznie organizowane są przez Wydział konferencje naukowe, zaś ich materiały są publikowane.

Badania prowadzone przez pracowników Wydziału obejmują szeroki zakres zagadnień. Rozwojowi badań i kontaktów międzynarodowych sprzyjają funkcjonujące w ramach Wydziału takie jednostki jak Centrum Dokumentacji i Studiów Podatkowych, Centrum Myśli Polityczno-Prawnej oraz Centrum Studiów Wyborczych, które wydają własne publikacje. Egzemplifikację rozmiarów działalności naukowej oraz rodzajów publikacji Wydziału Prawa i Administracji **zawiera załącznik nr 6.**

W latach 2007-2009 pracownicy naukowo-dydaktyczni byli organizatorami lub współorganizatorami 40 konferencji i sympozjów naukowych związanych tematycznie z kierunkiem „prawo”. Istotne znaczenie ma także realizacja programów badawczych sprzężonych z procesem dydaktycznym. Jest ona wielowątkowa. Sięgając do przykładu można wskazać na badania prowadzone przez asystentkę Zakładu Polityki Prawa (w ramach którego działa Klinika Prawa) w zakresie nauczania klinicznego, i odbytego przez nią w roku

akad. 2008/2009 6-miesięcznego stażu na Uniwersytecie Columbia w Nowym Jorku oraz PILI Fellowship - finansowanych przez Fundację Kościuszkowską.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych.

Bardzo dobrze rozwija się także działalność 11 studenckich kół naukowych, które poza bieżącą działalnością wydają (przy wsparciu Wydziału) Biuletyny zawierające przygotowane przez studentów artykuły, ogłoszone na konferencjach referaty. Dotyczy to szczególnie Koła Naukowego Prawa Pracy (np. w 2006 r. w Biuletynie Koło to opublikowało materiały z konferencji nt. *Nauczanie społeczne Jana Pawła II a Prawo* oraz Koła Naukowego Prawa Konstytucyjnego).

Cenna jest także już realizowana inicjatywa opracowania wspólnego (nauczyciel akademicki - student), np. *Ustawa o opakowaniach i odpadach opakowaniowych. Komentarz*, Wolters Kluwer, Warszawa 2009, ss. 212, którego autorami są: prof. dr hab. M. Górski i studentka (obecnie doktorantka) K. Rynkiewicz; czy pomoc w publikacji opracowania studenta, np. *Przeszłość i przyszłość ustawodawstwa cywilnego w Polsce. 45 lat Kodeksu cywilnego*, Łódź 2009 (sprawozdanie z konferencji naukowej), przygotowane przez studenta Ł. Korporowicza i opublikowane na łamach Palestry 2009, Nr 7-8.

Od 2008 r. Wydział wydaje czasopismo *Wiedza Prawnicza*, na łamach którego mogą znaleźć się także publikacje studentów. Do tej pory wydano 6 numerów tego czasopisma (w 2008 r. - 2, w 2009 - 4 numery).

Wydział zapewnia warunki do funkcjonowania i rozwoju studenckiego ruchu naukowego (dofinansowanie, pomieszczenia, opieka merytoryczna pracowników naukowych). Świadczy o tym liczba kół naukowych. Koła prowadzą samokształcenie, organizują konferencje, biorą udział w konkursach oraz publikują wyniki swoich prac. Na wydziale wydawane jest czasopismo „Wiedza prawnicza”, dedykowane publikacjom studenckim. Oprócz niego, niektóre koła wydają własne periodyki (KN Młodych Prawników), jednakże większość wydawnictw ma charakter pokonferencyjny. Powyższe względy oraz masowość ruchu naukowego na Wydziale zasługują na ich pozytywne ocenienie. Niedomaga natomiast udział studentów w pracach badawczych prowadzonych przez pracowników Wydziału. Poza uczestnikami studiów doktoranckich, udział w nich studentów jest znikomy. W opinii studentów taki stan rzeczy wynika z innych celów studiów magisterskich i doktoranckich.

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.

Wydział Prawa i Administracji UŁ wyróżnia się szeroką współpracą z naukowymi ośrodkami zagranicznymi. Czyni to zarówno w wyniku wcześniej zawartych umów o współpracy bezpośredniej, jak i w sposób bezumowny.

Na podstawie zawartych umów WPiA współpracuje z 12. instytucjami naukowymi w Europie i USA (Uniwersytety w: Brnie, Aix-Marseille, Strasburgu, Tours, Wilnie, Trnawie, Nowym Sadzie, Modenie, Reggio Emilia, a także z Katolickim Uniwersytetem Amerykańskim w Waszyngtonie, American InterContinental University w Londynie, International Bureau of Fiscal Documentation w Amsterdamie). Współpraca bezumowna sprowadza się w szczególności do organizowania wspólnych konferencji naukowych oraz seminariów studenckich, odbywanych co roku, każdorazowo w innym ośrodku akademickim. W bieżącym roku akademickim Katedra Europejskiego Prawa Konstytucyjnego wraz z Katedrą Prawa Konstytucyjnego przygotowują wspólnie z Uniwersytetem w Kolonii, Uniwersytetem w Wilnie oraz Uniwersytetem w Pesc kolejną edycję *Students' Seminar on European Constitutional Law „The need for reform in the EU law”*.

Wyrazem współpracy międzynarodowej jest także udział pracowników i studentów Wydziału Prawa i Administracji w programach międzynarodowych:

- wdrożonych i realizowanych przez pracowników Katedry Europejskiego Prawa Konstytucyjnego - projekt Jean Monet Chair of European Constitutional Law, pod kierunkiem prof. dr hab. A. Wyrozumskiej w okresie 3 października 2005 do 30 września 2008 r. (grant Komisji Europejskiej),

- konkursach symulacyjnych typu Moot Cort (program WACOPAS w 2008 i 2009 r.), - w ramach projektu Jean Monet Chair of European Constitutional Law corocznie (od 2004 r.) organizowanie, pod kierunkiem prof. dr hab. A. Wyrozumskiej i prof. dr hab. K. Skotnickiego we współpracy z profesorem A. Nussberger i Uniwersytetem w Kolonii, międzynarodowych seminarium i konferencji studenckich.

O utrzymywaniu stałej współpracy z innymi uczelniami zagranicznymi świadczy także pełnienie funkcji recenzenta dysertacji naukowej. W roku 2009 funkcje recenzenta w przewodzie doktorskim w Uniwersytecie Wileńskim pełniła prof. dr hab. Anna Pikulska-Radomska.

Wymiana studentów i kadry naukowo-dydaktycznej w latach 2007-2009 sprowadza się do wyjazdów zagranicznych pracowników, doktorantów oraz studentów, ale i przyjmowania pracowników, doktorantów i studentów z zagranicznych Uczelni na Wydziale Prawa i Administracji UŁ, w następującej skali:

- 244 studentów, w tym 155 w ramach programu Erasmus przyjęły 42 partnerskie uczelnie zagraniczne. Średnio rocznie z możliwości tej korzysta 43-46 studentów WPiA. W każdym roku akademickim Wydział przyjmuje w ramach realizacji programu Erasmus blisko 20 studentów zagranicznych, i jest to tendencja wzrostowa. Ponadto 89 studentów WPiA uczestniczyło w konferencjach i seminariach naukowych, organizowanych w uniwersytetach zagranicznych. Podkreślenia tu wymaga również i to, że na WPiA UŁ, poza programem Erasmus, studiuje ponad 20 obcokrajowców.

- Wydział jest współorganizatorem dwóch szkół letnich. Pierwsza z nich to szkoła doktorantów Summer School on European Public Law w ramach Centrum Włosko-Niemieckiego Villa Vigoni – realizowana w ramach programu współpracy rządów niemieckiego i włoskiego pod kierunkiem Profesora z Uniwersytetu w Erfurcie oraz Profesora z Uniwersytetu w Teramo. Druga ze szkół jest wynikiem współpracy z Uniwersytetem w Wilnie, z Johann-Wolfgang Goethe Universität we Frankfurcie nad Menem oraz Paris Kuest-Nanterre-La Défense. Ostatnia w roku 2009 r. edycja szkoły letniej, odbytej w Wilnie, była poświęcona tematowi: *Europa jako wspólnota wartości*. W zajęciach szkół letnich uczestniczą studenci, w tym doktoranci, pracownicy WPiA, przy czym ci ostatni prowadzą też zajęcia. WPiA nie przedstawił Zespołowi Wizytującemu danych liczbowych ilustrujących rozmiary tej współpracy,

- 199 pracowników Wydziału uczestniczyło w zagranicznych stażach naukowych i międzynarodowych konferencjach naukowych (97. nauczycieli akademickich), prowadziło gościnnie wykłady w uczelniach zagranicznych. Z zagranicznych ośrodków naukowych WPiA przyjął 174. osoby prowadzące na Wydziale seminaria bądź cykle wykładów, w tym 37 wykładowców prowadzących zajęcia w szkołach praw obcych.

Na Wydziale Prawa i Administracji UŁ działają dwie szkoły praw obcych:

- Szkoła Prawa Francuskiego (od 2003 r.). Jest wynikiem współpracy z Uniwersytetem Francis-Rabelais w Tours,

- Szkoła Prawa Amerykańskiego (od 2008 r.) funkcjonująca na podstawie zawartej umowy między Uniwersytetem Łódzkim a Michigan State University.

Dyplomy obu szkół uzyskało już blisko 200 absolwentów.

Szczegółowej liczby danych co do studentów każdej ze szkół Zespół Wizytujący nie otrzymał.

Załącznik dodatkowy nr Va – Ocena działalności naukowej i współpracy międzynarodowej.

Wnioski:

Wydział Prawa i Administracji jest prężnie działającym ośrodkiem naukowo-badawczym zarówno w kraju, jak i we współpracy z uczelniami zagranicznymi. Dynamicznie rozwija formy współpracy zagranicznej z czynnym uczestnictwem nauczycieli akademickich i studentów. Wydział rozwija aktywną działalność naukowo-badawczą, stanowiącą, poza działaniami i dorobkiem pracowników naukowo-dydaktycznych, działalność własną Uczelni i Wydziału. Wydział wyróżnia się szeroką współpracą z naukowymi ośrodkami zagranicznymi. Czyni to zarówno w wyniku wcześniej zawartych umów o współpracy bezpośredniej, jak i w sposób bezumowny. Wyrazem współpracy międzynarodowej jest także udział pracowników i studentów Wydziału Prawa i Administracji w programach międzynarodowych. Na Wydziale działają szkoły praw obcych. Wydział współorganizuje dwie szkoły letnie. Ocena Wydziału w tym zakresie jest wyróżniająca.

Część VI. Baza dydaktyczna.

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i Internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Użytkowany aktualnie przez Wydział budynek należy do najnowszych i najnowocześniejszych budynków dydaktycznych szkolnictwa wyższego w Polsce. Zarówno kubatura budynku, jak też liczba pomieszczeń dydaktycznych (sal wykładowych, ćwiczeniowych, pracowni etc.) są w stanie z nawiązką zaspokoić potrzeby dydaktyczne studentów wszystkich prowadzonych na Wydziale kierunków studiów. Także wyposażenie budynku w obiekty gastronomiczne oraz w urządzenia i sprzęt dydaktyczny należy uznać za co najmniej wystarczające z punktu widzenia potrzeb naukowych i dydaktycznych związanych z prowadzeniem studiów prawniczych. W Raporcie samooceny władze Wydziału stwierdzają, że do słabych stron Wydziału należy zaliczyć niedostateczny poziom komputeryzacji, będący konsekwencją opóźniającej się wymiany dotychczasowego sprzętu

komputerowego (przeniesionego z dotychczasowej siedziby Wydziału) na sprzęt nowszej generacji. Studenci nie narzekają jednak zbyt na wyposażenie komputerowe, choć rzeczywiście liczba komputerów oraz sprzętu towarzyszącego przeznaczonego do użytku studentów nie jest duża. W ich opinii konieczne są natomiast zmiany w organizacji pracy biblioteki, a w tym przede wszystkim zastąpienie rewersowego systemu wypożyczeń systemem opartym na łączności internetowej. Należy również zsynchronizować system zakupów nowych pozycji bibliotecznych z wykazem literatury i materiałów zalecanych w sylabusach przez nauczycieli prowadzących zajęcia dydaktyczne, a także systematycznie i znacząco poszerzać księgozbiór biblioteki podręcznej, obejmujący aktualnie ok. 6500 pozycji.

W roku akad. 2008/2009 na Wydziale Prawa i Administracji UŁ studiowało łącznie 108 osób niepełnosprawnych (z różnymi rodzajami niesprawności), w tym na studiach stacjonarnych 49 osób oraz na studiach niestacjonarnych 59 osób. Podobnie kształtują się wskaźniki liczby osób niepełnosprawnych studiujących w roku akad. 2009/2010. Zdecydowana większość studentów niepełnosprawnych jest w stanie poruszać się samodzielnie po budynku Wydziału; jedynie niektórzy (z uwagi na rodzaj niepełnosprawności) wymagają opieki bądź osoby towarzyszącej. Należy podkreślić, że budynek został zaprojektowany w sposób mający ułatwić w maksymalnym stopniu samodzielną aktywność studiujących osób niepełnosprawnych. Zarówno sale dydaktyczne, jak też toalety i pomieszczenia biblioteczne oraz ciągi komunikacyjne zostały w pełni dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci niepełnosprawni mogą bez przeszkód dotrzeć do sal dydaktycznych, pracowni komputerowych, obiektów gastronomicznych, punktów kserograficznych oraz innych obiektów znajdujących się w budynku Wydziału. Nie ma potrzeby opuszczania budynku, bowiem wszystkie istotne potrzeby mogą być zaspokojone wewnątrz budynku.

2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia

Studenci wysoce cenią sobie warunki lokalowe w jakich się uczą. Różnorodność sal dydaktycznych, ich wyposażenie (także w sprzęt multimedialny), rozwiązania architektoniczne dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, zaplecze gastronomiczne i techniczne (punkty ksero) z zadowalającym poziomem cen, parking dla studentów zasługują na wyróżnienie. Studenci mają możliwość korzystania z pomieszczeń Wydziału poza zajęciami. Wydział zapewnia lokale dla działalności samorządu, kół naukowych i innych

organizacji studenckich (ELSA). W opinii studentów, stan pokoi w akademikach jest zadowalający, a cena za nie niezbyt wygórowana uwzględnia ich standard.

Załącznik dodatkowy nr VIa – Uwagi szczegółowe do oceny bazy dydaktycznej.

Wnioski:

Infrastruktura materialna (pomieszczenia oraz ich wyposażenie) będące w dyspozycji Wydziału w pełni odpowiadają kryteriom dostosowania do potrzeb prowadzonych na Wydziale kierunków studiów, w tym studiów prawnych. Wszystkie sale wykładowe na łączną liczbę około 2500 miejsc są wyposażone w sprzęt audiowizualny. Na obecnym etapie stwierdza się zbyt małą liczbę stanowisk komputerowych. Unowocześnienia wymaga organizacja pracy biblioteki. Studenci mogą korzystać z szerokiej gamy możliwości własnej uniwersyteckiej bazy sportowej w zakresie ochrony zdrowia oraz innych rodzajów aktywności towarzyszących działalności dydaktycznej i naukowej. Do słabych stron Wydziału należy zaliczyć niski poziom komputeryzacji wynikający z opóźnień wymiany dotychczasowego sprzętu komputerowego na sprzęt nowocześniejszy.

Część VII. Sprawy studenckie.

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.

Samorząd studencki i organizacje studenckie mają zapewnione środki materialne na działalność. Studenci biorą udział w pracach organów UŁ i Wydziału zgodnie z wymogami Ustawy. Samorząd współpracuje z władzami Wydziału w zakresie opiniowania planów studiów i rozkładów zajęć, inicjuje okresowe spotkania z władzami, pośredniczy w kontaktach studentów z władzami i obsługą administracyjną (starostowie). Ponadto, animuje życie studentów Wydziału poprzez organizację imprez czy spotkań. Aktywność samorządu zasługuje na ocenę pozytywną. Podobnie, liczne koła naukowe i inne organizacje studenckie (ELSA, studenckie biuro karier) aktywnością swych działań, polegających na organizacji konferencji, różnych form samokształcenia, pomocy studentom (np. wyszukiwanie praktyk) pozytywnie zapisują się w kontekście Wydziału. Poprawy wymaga ustalenie aktualnych podstaw działalności samorządu, gdyż obecnie funkcjonuje on na mocy regulaminu z początku lat dziewięćdziesiątych (rodzi to konieczność stosowania przepisów

odpowiednio, nie zawsze zgodnie z ich brzemieniem, tak by zachować zgodność z obecną Ustawą).

2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki.

Przyjęty w uczelni system centralnego dysponowania środkami z funduszu pomocy materialnej zapewnia jego optymalne wykorzystanie. Odpowiedzialne za to Centrum Obsługi Studenta zlokalizowane przy osiedlu akademickim, w pobliżu budynków wydziałowych pozwala na kompleksową obsługę studentów na wysokim poziomie wedle standardów korporacyjnych. Komisje stypendialne powoływane są wedle trybu i w składzie zgodnym z Ustawą. Sprzeczny z nią jest jednak dualizm przyznawania świadczeń pomocy materialnej (stypendia naukowe przez dziekana, pozostałe przez WKS). Niezgodny z ustawą jest wymóg Regulaminu pomocy materialnej przyznawania zapomóg dla członków komisji stypendialnych przez rektora. Wzorce decyzji z systemu USOS nie spełniają wymogów KPA w zakresie właściwego uzasadnienia, w czasie wizytacji dostrzeżono dwie decyzje zawierające błędne pouczenia. Stwierdzono także brak formalnego podziału środków FPM wedle wymogu art. 174 ust. 2 Ustawy, co jako naruszenie prawa, zasługuje na ocenę negatywną. W opinii studentów, obowiązujące stawki stypendiów są na zadowalającym poziomie. Studenci informowani są o rozpatrzeniu ich spraw w zgodzie z wymogami ochrony danych osobowych. Zaplecze socjalno-bytowe, tak jak opisano w punkcie dot. bazy dydaktycznej, jest bardzo dobre. Studenci wiedzą o możliwościach wymiany krajowej i międzynarodowej, Wydział posiada szeroką ofertę wyjazdów. Prowadzi także wspólny program z Uniwersytetem w Tours. W ocenie studentów oferta ta jest zadowalająca.

3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Studenci cenią sobie studia na wizytowanym Wydziale. W ich opinii jest to zasługa znakomitej kadry i warunków lokalowych. Bardzo chwalą sobie zajęcia w formie laboratorium. W ich opinii, władze Wydziału są otwarte i odpowiadają na zgłaszane potrzeby studentów (np. przedłużenie godzin otwarcie biblioteki). Uważają jednak, że system wypożyczeń z biblioteki bazujący na rewersach powinien być zastąpiony systemem elektronicznym. Narzekają również na zasoby biblioteki wydziałowej, zwłaszcza w materii piśmiennictwa branżowego. Studenci wiedzą, gdzie szukać potrzebnych informacji związanych z tokiem studiów. Cenią sobie pracę dziekanatu i skłonność jego pracowników do pomocy.

Wnioski: Wydział zapewnia odpowiednie środki materialne na studencką aktywność samorządową, naukową i organizacyjną. Należy uchwalić regulamin samorządu studentów w pełni zgodny z unormowaniami Ustawy. Wymogi w zakresie systemu opieki materialnej spełnione są częściowo. Poprawy wymaga część postanowień Regulaminu pomocy materialnej. Sugeruje się również opracowanie nowego wzorca decyzji i pełne stosowanie wymogów KPA.

Załącznik dodatkowy nr VIIa – Uwagi szczegółowe do oceny spraw studenckich.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów.

Ocena zgodności prowadzonej w uczelni dokumentacji toku studiów, w tym albumu studentów, księgi dyplomów, teczek osobowych studentów i absolwentów, kart okresowych osiągnięć studenta i indeksów, wydawanych dyplomów i suplementów z przepisami prawa.

Album studenta i księga dyplomów są prowadzone w formie elektronicznej, centralnie dla całej Uczelni zgodnie z § 9 oraz § 11 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634). Numer albumu przypisany jest studentowi na wszystkich kierunkach i poziomach studiów realizowanych przez studenta w Uczelni. Numer albumu studenta odpowiada numerowi wpisanemu w indeksie studenta i w legitymacji studenckiej.

Protokoły zaliczenia przedmiotu są prowadzone zgodnie z § 10 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Analiza losowo wybranych teczek studentów oraz osób skreślonych z listy studentów, wykazała, iż są one prowadzone poprawnie i zawierają wymagane dokumenty, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów.

Stwierdzono, że spośród decyzji wydawanych w indywidualnych sprawach studenckich nie wszystkie wyczerpują wymaganą przepisami formę. Szczegółowe uwagi w tym zakresie zostały zawarte w **Załączniku dodatkowym Nr VIIIa.**

Oglądowi poddano losowo wybrane indeksy i karty okresowych osiągnięć studenta. Nie stwierdzono w nich poważnych uchybień. Rejestr wydawanych indeksów i legitymacji jest prowadzony w formie elektronicznej. Wpisy są sporządzane zgodnie z § 8 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Oglądowi poddano losowo wybrane dyplomy i suplementy oraz dokumenty związane z procesem dyplomowania. Dyplomy sporządza się poprawnie, w wymaganym przepisami terminie trzydziestu dni od dnia złożenia egzaminu dyplomowego. Protokoły egzaminu dyplomowego są prowadzone prawidłowo, stosownie do § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu studiów. Nie stwierdzono uchybień w pozostałej dokumentacji związanej z procesem dyplomowania.

Załącznik dodatkowy nr VIIIA – Uwagi szczegółowe do oceny dokumentacji toku studiów.

Wnioski: Analiza dokumentacji toku studiów pozwoliła na stwierdzenie, iż jest ona prowadzona w sposób prawidłowy. Dostrzeżono jedynie nieliczne niedociągnięcia, które nie wpływają na ogólną pozytywną ocenę tego aspektu działalności Uczelni.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia.

Tabela nr 5.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta				X	
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania				X	
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna		X			
Cz. II	Efekty kształcenia				X	
Cz. V	Badania naukowe	X				
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości				X	
Cz. VI	Baza dydaktyczna		X			
Cz. I, VII	Sprawy studenckie			X		

Cz. I, IV, VII	Kultura prawna uczelni i jednostki		X			
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem		X			
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia		X			

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce (uzasadnienie powinno nawiązywać do uwag zawartych w treści raportu) oraz ewentualne zalecenia.

Uczelnia, w tym Wydział Prawa i Administracji ma zdefiniowaną i ugruntowaną tożsamość w świadomości jej społeczności i posiada bogaty potencjał umożliwiający dalszy rozwój naukowo-badawczy i kształceniowy na ocenianym kierunku. Wskazane w raporcie uchybienia i realizacja zaleceń w nim zawartych winna przyczynić się do podniesienia jakości kształcenia poprzez wdrożenie wewnętrznego systemu jakości i realizacji celów strategicznych Wydziału.

3. W odpowiedzi na raport Władze uczelni odniosły się do sformułowanych w raporcie uwag przedstawiając dodatkowe informacje, wyjaśnienia i stosowne dokumenty, które uzasadniają zmianę oceny odnoszącej się do poniższych standardów.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta			X		
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania			X		
Cz. IV	Kadra naukowo- dydaktyczna	X				
Cz. II	Efekty kształcenia			X		
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		
Cz. VI	Baza dydaktyczna	X				

Cz. I, VII	Sprawy studenckie		X			
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia	X				

Raport sporządził na podstawie raportów częściowych:
dr hab. Leszek Stadniczeńko